

V práci jsem rád extrémní

Na podzim na sebe **JOSEF TROJAN** upozornil rolí mladého alkoholika ve filmu *Abstinent*, nyní se příslušník třetí generace slavné herecké rodiny objeví v dlouho očekávaném životopisném dramatu *Šarlatán* od polské režisérky Agnieszky Holland. Jak se změnil jeho vztah s otcem Ivanem? Proč odchází z Česka a je opravdu tak velkým hypochondrem, jak je občas zmiňováno?

Ue filmu *Abstinent* jste ztvárnil devatenáctiletého Adama, který se kvůli závislosti na alkoholu dostane do léčebny. Na Instagramu jste si napsal, že vám tento film nastartoval život.

Jak jste to myslel?

Byl to hlavně režisér David Vigner, kdo mi nastartoval život. V době vzniku *Abstinenta* mi bylo šestnáct let a šlo o moje druhé velké natáčení. Poprvé ale na mojí postavě stál celý snímek. To bylo něco, co jsem si přál už dlouhá léta a najednou se to podařilo. Cítím, že mě ta role nasměrovala správně a otevřela mi spoustu dveří. Určitě to bude jeden z milníků mojí kariéry. A myslím, že i já sám jsem se na natáčení obrnil.

Prý je vám blízké civilní a subtilní herectví. Proč?

Mám pocit, že úkolem herectví není jen zaujmout a pobavit, ale hlavně divákům předat nějakou reálnou skutečnost. Proto si myslím, že je důležité se snažit o přesnost emocí,

i když to pro diváky nemusí být tolik lákavé. To množství nuancí v hereckém projevu je dneska obrovské. Dříve se hrálo jinak, hodně pro lidi. Každý si může položit otázku, jak by třeba působil Vladimír Menšík, když by hrál svým způsobem dnes, o aktuálních tématech a při současné režii. Fungovalo by to? Myslím, že ne, protože teď už diváci označují za funkční herecký výkon něco jiného. Ale to je pouze moje chabá predikce a rozhodně tím nechci šlapat po genialitě pana Menšíka.

Který herecký výkon z poslední doby je podle vás funkční?

Výkon Dustina Hoffmana jako autisty v *Rain Manovi* byl v době, kdy měl film premiéru, naprosto dechberoucí a takovým i zůstává. Nicméně kdyby hrál autistu stejným způsobem dnes, bylo by to už možná mírně groteskní. Ale opět, co já vím. Rozhodně se nepovažuji za relevantního filmového kritika, mám však pocit, že se v dnešní době klade primárně důraz na obsah, ne na formu. Ve starších filmech vidím mnohdy opak.

Máte rád komiksy, marvelovky?

Nemám rád výbuchy a superhrdiny. Naopak jsem byl rád, že v případě Jokera vzali komiksovou postavu a vsadili ji do normálního psychologického dramatu.

Zpátky k Abstinenci. Překvapilo vás něco na tom, jak funguje protialkoholní léčba?

Od natáčení už přece jen uběhly dva roky, takže na to neumím úplně odpovědět. Zarazilo mě ale oddělení deliria pro těžké případy, které může být definitivní a můžete se tam dostat i ve velmi mladém věku. Je to

zázemí a pití nepropadli, stejně jako známí lidé z gymnasia, kteří mají se závislostmi problém. V tom, zda se u vás rozvine závislost, hraje roli určitě mnoho okolností. Nedával bych to ale pouze do souvislosti s tím, z jakého prostředí pocházíte nebo v jakém se zrovna pohybujete.

Proč se vůbec režisér rozhodl přiknout vaší postavě závislost na alkoholu? Není devatenáctiletým momentálně vlastní spíše zneužívání jiných substancí, například drog či léků, jak naznačuje třeba populární seriál Euforie?

je jedním z nejmilejších aspektů této profese. Máte možnost se naučit spoustu zajímavých věcí, a to tak, aby to vypadalo, že v nich excelujete.

V čem tedy naoko vynikáte nyní?

Například při natáčení filmu *Šarlatán* jsem měl jedinečnou možnost setkávat se se silou přírody. Ať už studiem bylinek, rozpravami s paní bylinkářkou, či prací s okrasnými květinami.

Zmínili jste Šarlatána, který se právě chystá do kin a v němž hrajete léčitele Jana Mikoláška. Ten pomáhal prominentům komunistického i nacistického režimu, zároveň ale léčil i spoustu obyčejných lidí.**Snímek se odehrává v období od první světové války do konce padesátých let.**

To byla krásná role a krásný člověk. Byla to ohromná čest, protože jsem se děлил o roli s mým tátou (*hercem Ivanem Trojanem, pozn. red.*), který hraje Mikoláška ve starším věku. Oba nás režírovala geniální Agnieszka Holland. Jan Mikolášek byl tvrdohlavý člověk, měl prostě vlastní hlavu. To považuji za klíčové, neboť ho to zachránilo při střetech s nacisty či komunisty. I přes všechny možné perzekuce lidi stále zachraňoval metodou, která byla pro oba tyto totalitní režimy vlastně nesnesitelná. Také se v něm pralo dobro a zlo. To je pro herce skvělé!

Je vám tvrdohlavost blízká?

Kdyby Mikolášek nebyl tvrdohlavý, vyhořel by. Léčil na bázi bylin a diagnostikoval pomocí pohledů do moči, což je atypická metoda. V momentě, kdy ji začnete zastávat, musí vám nějakým způsobem přirůst k srdci, protože to vychází z lásky k přírodě a lidem. Musíte tomu tvrdohlavě věřit. Mikolášek nebyl klasický lékař.

Jste vy sám otevřený přírodním léčebným postupům, nebo preferujete konvenční medicínu?

Jsem toho názoru, že jsou nemoci, které si nutně nežadají dopování těla chemií. Ale všechno samozřejmě přírodní silou nevyлéčíte nebo

to budete léčit mnohonásobně déle. Myslím, že je to o zdravém a strážlivém přístupu. Nebýt radikální. To ale ctil i samotný Mikolášek, rozhodně nebyl protikladem „klasického“ doktora. Léčil pouze nemoci, o nichž věděl, že na ně platí byliny. Když tomu tak nebylo, posílal lidi bez diskuze do nemocnice. Náš film se tak trochu ironicky jmenuje *Šarlatán*, protože Mikolášek vlastně šarlatánem vůbec nebyl.

V jednom z rozhovorů jste prohlásil, že jste hypochondr.

To je pravda, ale zároveň jsem to zmínil s velkým úsměvem na tváři. Bez recese se pak už všude objevovalo, že trpím, ačkoli si z toho dělám legraci.

V Šarlatánovi hrajete se svým otcem Ivanem. Na jakých detailech vašeho projevu se musíte shodnout a domluvit, když ve dvou ztvárňujete tutéž postavu?

My si tu roli předáme vlastně po patnácti letech. Mezi tím, kdy hraju Mikoláška já a kdy táta, je patnáctiletá pauza. Těch patnáct let ohraničuje dobu, kdy se Mikolášek ustálil osobnostně i profesně. Ta postava se tedy změní, i když v ní pár věcí zůstane. Řekl bych, že oba hrajeme Mikoláška tak, aby na něm vynikala jeho pečlivost a puntičkářství, možná také lehký narcismus. To mu zůstalo z vojny. S tátou jsme se snažili sladit pohledy na ruce, které Mikolášek vnímal jako velký dar. Museli jsme také například stejně balit kufr. Hledali jsme zkrátka společné detaily ve scénáři, který krásně napsal Marek Epstein.

Chtěl byste si s otcem práci zopakovat, i když jste se v případě Šarlatána na place v jeden okamžik nepotkali?

Určitě ano. Má to svoje nezaměnitelné kouzlo. Máte stejnou starost i radost zároveň. Prožívat to s vlastním tátou je opravdu milé a mám velké štěstí, že jsem to mohl poznat už v osmnácti letech.

Řeč už přišla i na režisérku Agnieszku Holland. V čem je práce s ní specifická?

Je neuvěřitelně přemýšlivá. To je sice spousta lidí, ale když jsou ty myšlenky pokaždé tak směřovatné a pravdivé, tak si stále říkám, jestli toto opravdu není určitá genialita. Jsem vlastně přesvědčen, že je. Má vizi, za kterou si opravdu stojí. Vůbec jsem ale nepocítoval, že by nebyl prostor pro dialog a vlastní iniciativu. Je to zkrátka velmi zkušená režisérka, která dokáže najít balanc. Jejimi devízami jsou profesionalita a preciznost. Chodí jí velké množství scénářů a ona si vybírá jen to, co je jí lidsky blízké a do čeho dokáže investovat svůj drahocenný čas. To se na výsledku opravdu projeví. Já sám mám rád v práci extremismus a imponuje mi, když se jí člověk obětuje na sto procent.

Jste tedy sám na sebe tvrdý?

Nemám nad sebou chůvu s bičem, to víte, že se musím hlídat sám. Mám doma ale herce, který se vyznačuje tím, že dělá svoji práci precizně a na sto procent, takže mám jedinečnou možnost pozorovat, co to vlastně těch sto procent znamená. Snažím se k herectví přistupovat podobně zodpovědně jako táta, ale samozřejmě s mojí momentálně chabou vůlí to mnohdy působí spíš groteskně.

Změnil váš vztah fakt, že jste kolegové?

Musím s překvapením konstatovat, že ne. Naopak mi přišlo čím dál tím důležitější využívat toho vztahu otec–syn. Protože je to něco, co funguje, a oba se o to můžeme opřít.

Jste v devatenácti letech pevně přesvědčený o tom, že navážete na rodinnou tradici a u herectví už zůstanete?

Chci hrát, ale nechci se profesně konzervovat. Baví mě spousta věcí, ale zároveň si vše vyžaduje správnou posloupnost. Momentálně jsem plný herectví, protože s každým natáčecím dnem nacházím kupu nedostatků, které mohu zlepšovat. To se mi ale bude dít celý život, jen teď cítím, že jsem dovednostně na úplném začátku, ne-li ještě před samotným začátkem.

JOSEF TROJAN (19)

● Pochází z Prahy, jeho rodiči jsou herci Ivan Trojan a Klára Pollertová-Trojanová. Má tři bratry – Václava, Antonína a Františka.

Po boku otce se objevil poprvé v pohádce *Anděl Páně* (2005), zahrál si i v komedii *Revival* (2013).

První větší role ale přišly až v minulém roce. Ve vztahovém dramatu *Cena za štěstí* si zahrál s matkou Klárou, dědečkem Ladislavem Trojanem i bratrem Františkem. Jeho první velkou rolí pak byl Adam v dramatu *Abstinent*, které pojednává o závislosti na alkoholu.

Nyní se do kin chystá životopisný snímek *Šarlatán*, kde spolu s otcem Ivanem hraje postavu známého českého léčitele a znalce bylin Jana Mikoláška.

Přerušil studium na gymnáziu a chystá se vyjet do zahraničí, svoji budoucnost vidí v divadelním a filmovém herectví.

„Rozhodně se nepovažuji za relevantního filmového kritika, mám však pocit, že se v dnešní době klade primárně důraz na obsah než na formu. Ve starších filmech vidím mnohdy opak.“

něco jako boží soud. Jen je to soud za dost šilných podmínek.

Jak to vlastně s alkoholem máte vy sám?

Piju málo. Nedělá mi to moc dobře.

Co na to vaše okolí? Nestáváte se kvůli tomu občas terčem nepříjemných narážek?

Z vlastní zkušenosti vím, že když někdo slaví narozeniny a objednávají se třeba panáky, tak ten, kdo alkohol odmítne, se minimálně setká se zdviženým obočím některých přítomných.

Mají problém s pitím vaši vrstevníci nebo se to vaší sociální bubliny netýká?

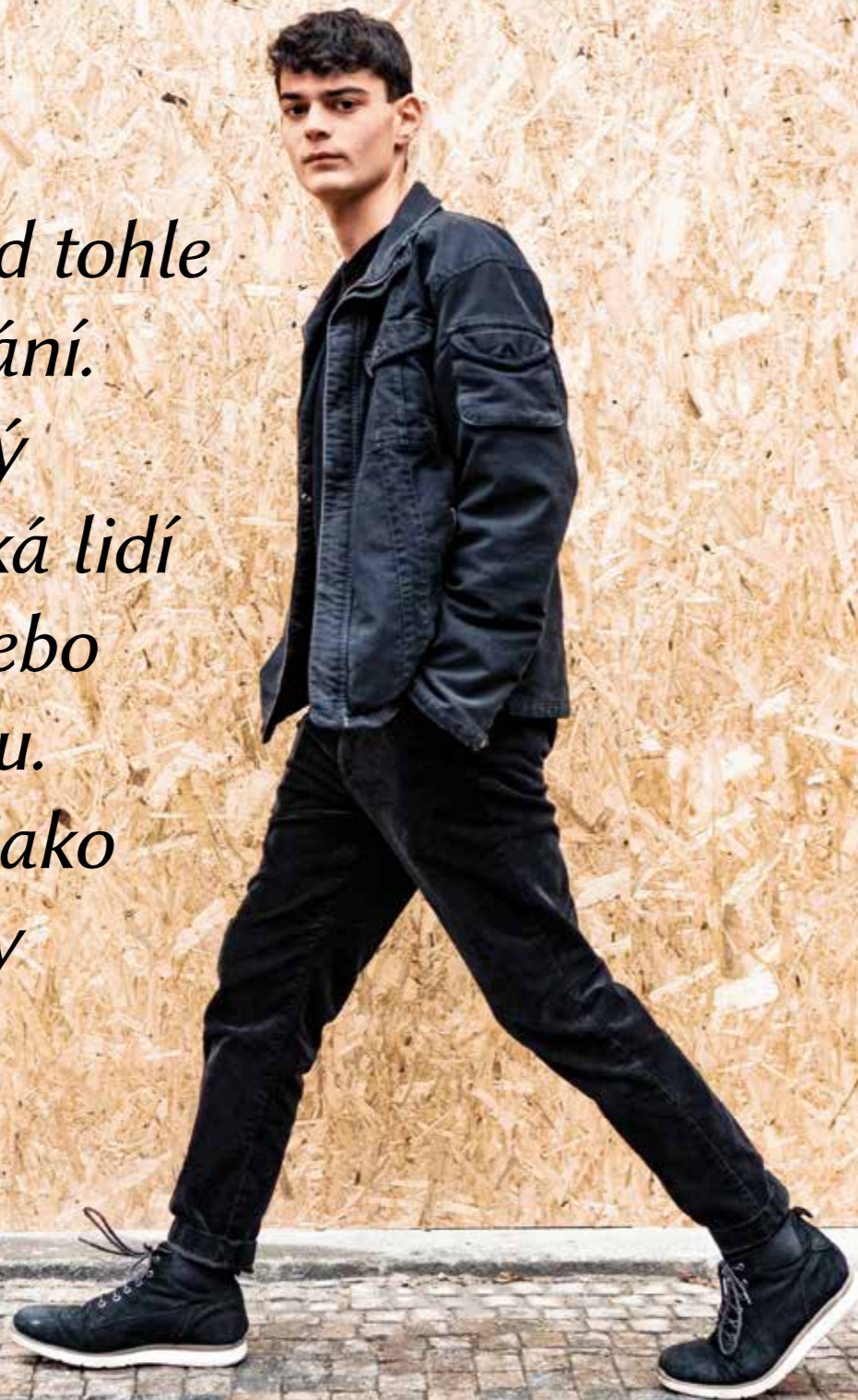
Nemám rád tohle generalizování. Že se nějaký problém týká lidí z gymnasia nebo lidí z učňáku. To je totéž jako dělení Prahy a vesnice. Známe lidi z učňáku, kteří nemají nejlepší

Ještě před *Abstinentem* natočil David Vigner film *Jakub*, který pojednával o domácím násilí. A po premiéře za ním přišla paní, která se před ním rozplakala, že má doma šestnáctiletého syna závislého na alkoholu. Celý ten příběh mu sdělila a jeho to zasáhlo natolik, že se rozhodl natočit o tom film.

Před chvílí jste řekl, že Abstinent byl prvním snímkem, který stál na vaší postavě. Jak se na nové herecké výzvy připravujete? Klade důraz na důkladnou rešerši?

Určitě. Práci herce vlastně dělím na dvě části. První se odehraje předtím, než vstoupíte na plac a spočívá právě v pátrání po tom, koho vlastně budete hrát. Druhá pak začne na samotném natáčení. Každých těch padesát procent má nějakou svoji krásu a musím říct, že příprava na roli

„Nemám rád tohle generalizování. Že se nějaký problém týká lidí z gymplu nebo lidí z učňáku. To je totéž jako dělení Prahy a vesnice.“

Jsou o své budoucnosti takhle přesvědčeni i vaši kamarádi a vrstevníci, nebo jste v této rozhodnosti spíše výjimkou?

Rozhodně necítím, že bych byl nějakou výjimkou. Spousta mých vrstevníků je v otázce budoucnosti mnohem dál. Třeba i proto, že jsou pracovitější, přímočařejší. Já jsem měl pouze štěstí, že jsem tu profesi měl odmala před očima a že jsem ji viděl v hezkém světle. Druhé štěstí bylo, že když jsem si na někoho hrál, bavilo mě to. Teď už to ale není

o štěstí. Jde o to, co momentálně postrádám. O píli a pracovitost.

Často se říká, že vaše generace má tolik možností, že vlastně neví, jakou cestou se vydat.

Kariérní život se stává primárním, dříve podle mě více dominovala rodina, přátelství a volný čas. Co jsem od starších generací slyšel, je, že se práce mnohdy brala jako „nutné zlo“, které musíte absolvovat a pak se můžete věnovat rodině, přátelům, zahradě. Dneska už je to naopak. Musíme splnit profesní cíl, společnost totiž

kariérní úspěch zařadila mezi jednu z priorit. Možná ji dokonce považuje za hlavní prioritu. Takže ano, spousta mladých lidí musí zažívat rozčarování, protože neví, kam se vrtnout. Je to ale velká změna proti totalitě, kdy těch cest bylo minimálně, někdy byla pouze jedna a mnohdy nebyla vůbec žádná. Možná právě i tento diktát ohledně volby profese za minulého režimu nasměroval lidi k tomu, že svoji práci neměli úplně v lásce.

Naznačujete ale, že dnešní rozčarování mladých má i druhou stránku...

Začíná být svým způsobem trendy říkat, že nevím, co s životem, že jsem ve stresu a všechno se hrouť. Myslím, že je to o tom se trochu uklidnit a analyticky popřemýšlet o svých možnostech, o tom, co má potenciál a zároveň mě baví. Je třeba být upřímný ve vztahu k sobě samotnému. Osobní hygiena či sebereflexe vůbec není na škodu. Já jsem měl velké štěstí, že jsem se s hereckou profesí potkával od malička doma. Ta profese se tak vlastně předala z generace na generaci, i když reálně mi ji nikdo nepředával. Šlo spíš o psychologický proces.

Takže jde o něco nevyřčeného?

Vždyť to musíte znát z filmů. Jsou v nich často dvě možnosti. Urputný otec chce předat synovi profesi a odmala ho driluje, aby jeho kumšt ovládal co nejlépe. Druhý scénář potom ukazuje otce, který se svoji profesi zdráhá synovi předat, protože ví, že má spoustu úskalí. A že i on je v ní trochu nešťastný.

Předpokládám, že váš případ byl ten druhý.

V mém případě byli rodiče opravdu opatrnější, protože herectví – stejně jako jakákoli jiná umělecká profese – umí být velmi neférové. V oboru musíte čelit intrikám i nepříjemnému jednání. Rodiče mě tedy spíš odrazovali, zároveň jsem v tom prostředí ale vyrostl. Najednou jsem prostě začal hrát, protože jsem si uvědomil, že mě to nejen zajímá, ale i baví.

Mají mladí herci dostatek pracovních příležitostí?

Všichni mladí herci, které znám, mají nějaké příležitosti. Někdo větší, někdo menší. Fakt, že je zde mnoho mladých herců, kteří by si zasloužili větší prostor, je podle mě jasný. Nebo minimálně já se s touto smutnou realitou při občasných návštěvách inscenací mnohdy výborných studentů z DAMU setkávám.

Několikrát jsme se dotkli vaší herecké rodiny. Je v ní někdo, s kým jste si ještě nezahrál?

Vím, že Ondra Trojan a Bára Trojanová jsou oba příležitostní herci, i když to není jejich primární profese. S nimi jsem ještě nehrál.

Prozradíte své plány pro rok 2020?

Za necelý půlrok odjízďím do Anglie studovat na rok filmové a divadelní herectví. Mám zájem o studium herectví, nechci ale, aby právě z něj vyplývalo moje primární poznání o tom oboru. Přece jenom mám pocit, že k této profesi potřebuju velkou osobní svobodu. Možná se mi to vymstí, ale můžu jedině

MEZI ČTYŘMA OČIMA

Nejprve se mi zdá, že je trochu znuděný a raději by seděl kdekoliv jinde, jen ne přede mnou a mým diktafonem. Postupně mně ale dochází, že jeho rozpoložení je jiné. Josef Trojan chce zkrátka mít absolutní kontrolu nad výsledkem a je mimořádně opatrný v tom, co vypouští z úst. Nad každou odpovědí velmi dlouze přemýšlí a důležité pro něho je, kdy je spokojený on, nikoli já. „Ta odpověď je v pohodě, takhle to stačí,“ neudrším se v jednu chvíli. „Promiňte, ale já svoji odpověď nepovažuji za dostatečnou, takže mi prosím vaši otázku přečtete ještě jednou,“ odpoví mi neodbytně s tím, že nechce „být za vola“ nebo „číst nepovedený rozhovor“. Vlastně ho chápu. Jako syn slavného otce je vděčným mediálním soustem a ve svých devatenácti letech už ví, že útržky z rozhovorů se známými lidmi žijí vlastním životem. Nemůžu úplně říct, že bych ho svými otázkami pobavil či uvolnil, on ale ví, že podobná interview jsou součástí jeho profese, a očividně už je v nich trénovaný. Když potom říká, že je ve své práci perfekcionista, nemám důvod mu nevěřit. Způsob, jakým přistupuje k našemu rozhovoru, to jenom potvrzuje.

doufat a dělat vše pro to, aby ne. Každopádně bych chtěl hlavně dělat divadlo, protože to je pro mě to nejvyšší patro herecké profese.

Chodíte „studovat“ také do Dejvického divadla, kde hraje váš otec?

Jestli tím myslíte, zda chodím na inscenace, tak ano. Mám Dejvice moc rád. Jejich civilní divadelní styl je mi velmi blízký. A ten ansámbl, to je taky nádhera.

Napadá vás nějaká postava, kterou byste si chtěl opravdu zahrát?

Péřáka, fiktivního válečného hrdinu z druhé světové války. Ve filmu ještě nedostal podobu, tak by mě to zcela jistě zajímalo. A spisovatele Franze Kafku. Ten se mi líbí jako člověk a mám za to, že i vizuálně by to mohlo sedět. To jsou ovšem jen takové klukovské sny. ■